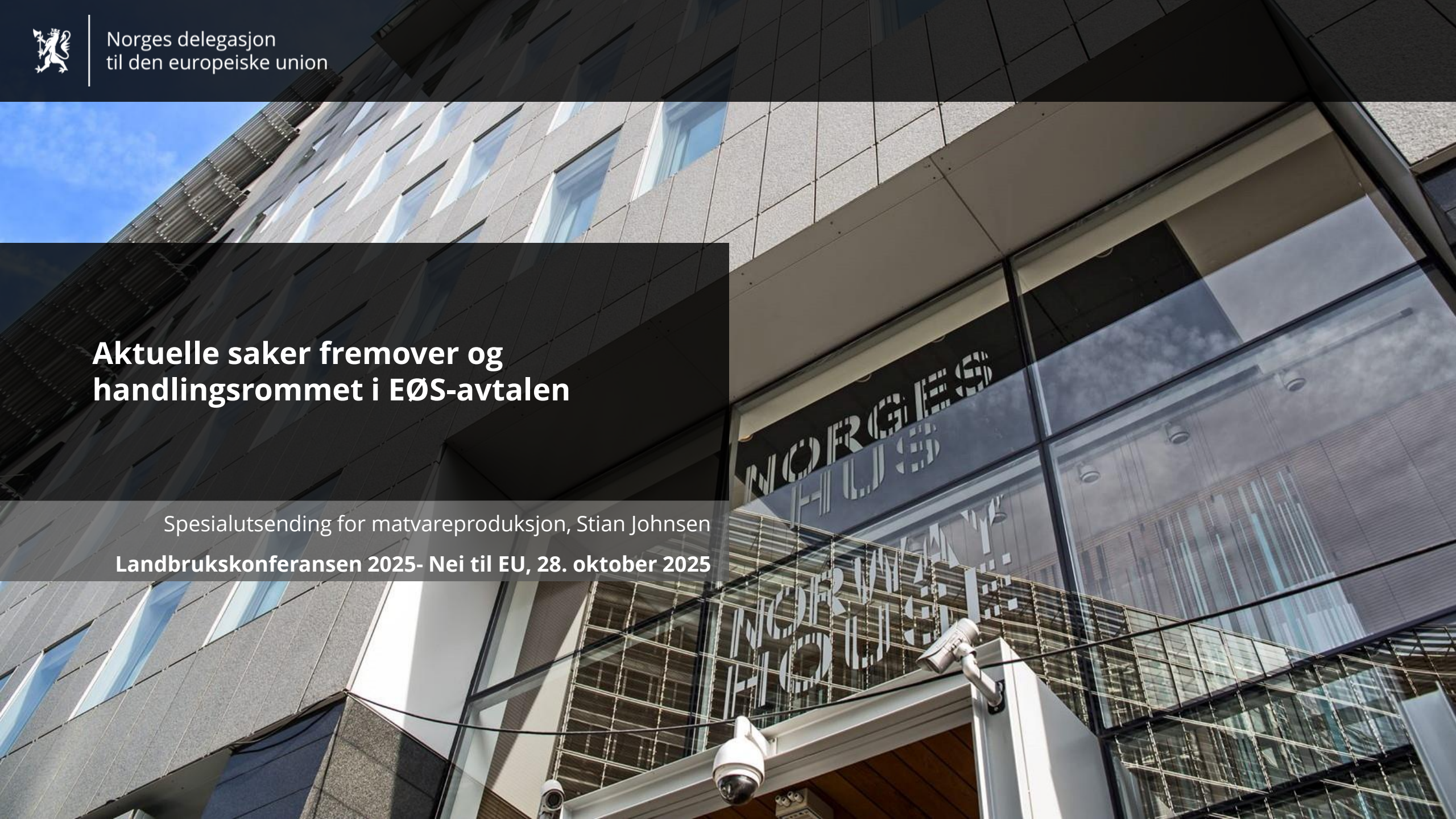

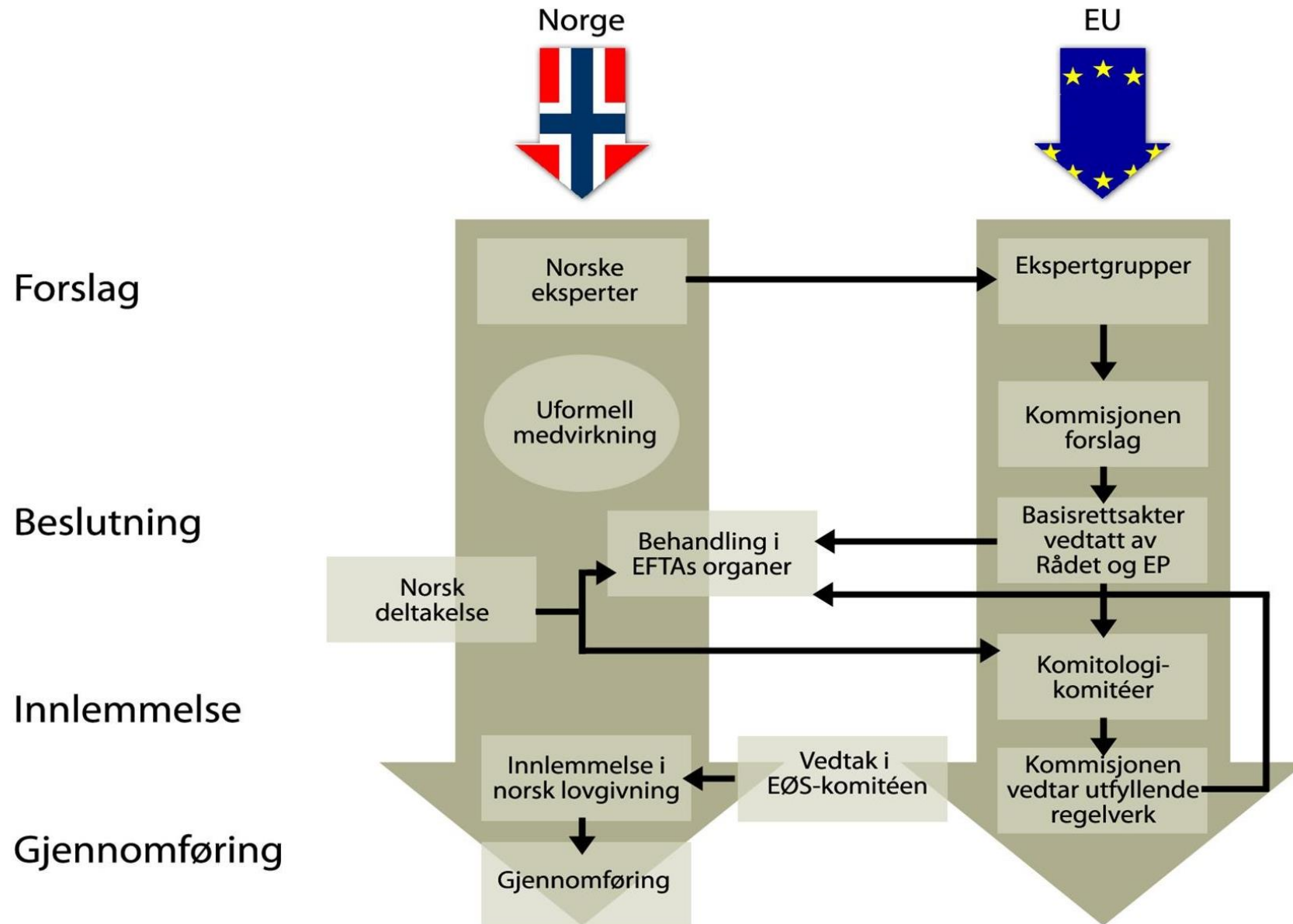

Norges delegasjon
til den europeiske union

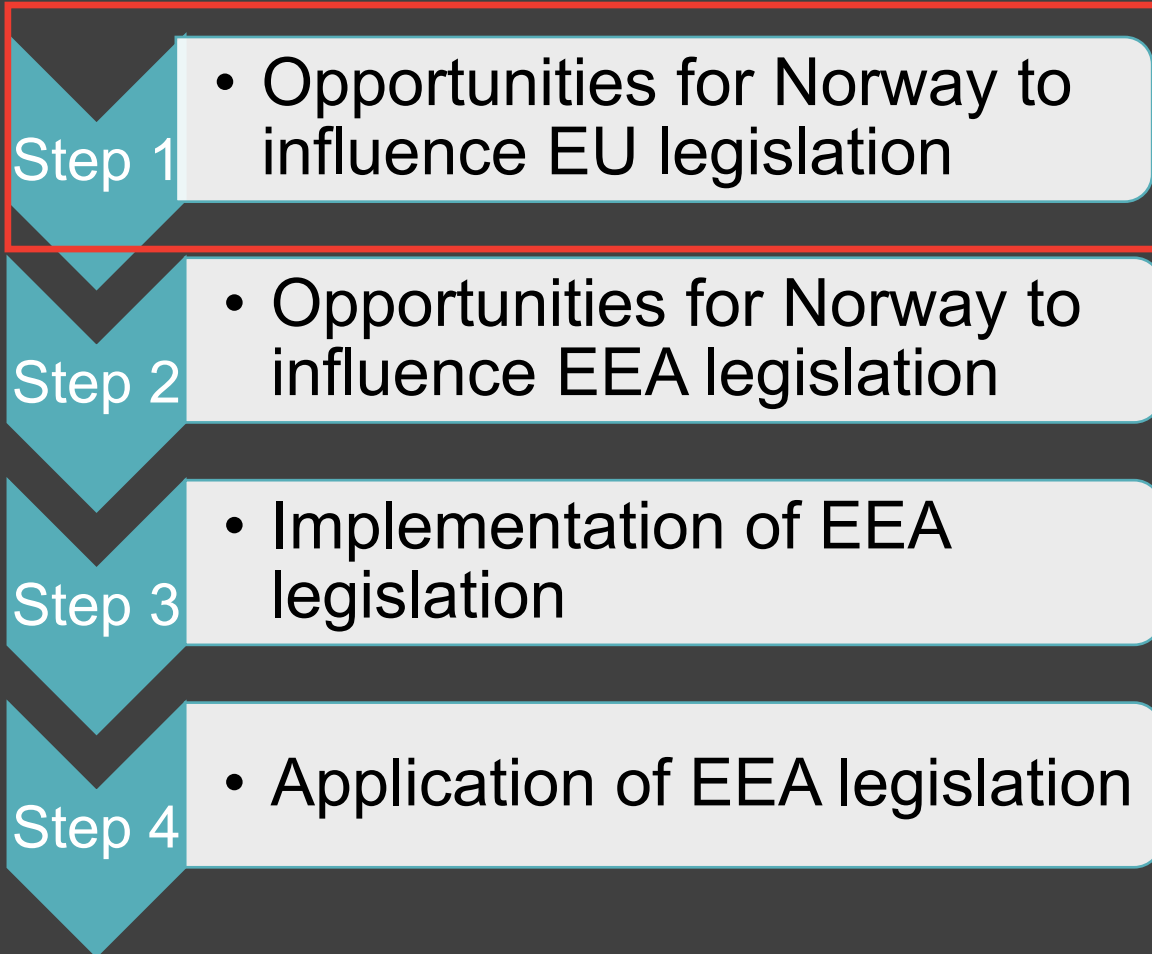
Aktuelle saker fremover og handlingsrommet i EØS-avtalen

Spesialutsending for matvareproduksjon, Stian Johnsen
Landbrukskonferansen 2025- Nei til EU, 28. oktober 2025

Handlingsrom

	Norsk deltakelse
Utredningsfasen	<i>Norsk deltakelse i Kommisjonens ekspertgrupper, komitologikomiteer og EU-byråer</i>
Behandlingsfasen og beslutningsfasen	<i>Norge og de andre EØS/EFTA-statene deltar ikke i beslutningsprosessen, og Norge har i realiteten begrensede muligheter til påvirke den politiske prosessen. Det</i>

Regelverkspåvirkning (medvirkning)

Identifisere – prioritere – agere

- Kunnskap
- Tidlig involvering
- Nabolagssjekk
- Finne partnere
- Involver alle
- Sikre tverrsektoriell medvirkning der dette er aktuelt

Team Norge

Må vite hva vi ønsker å påvirke før vi starter påvirkningen!

**Tørre å ta de ubehagelige og
vanskelige samtalene tidlig!!!**

**Holder ikke å bare si at du er uenig, du må
fortelle hvorfor og foreslå alternativer!!!**

Handelskrig

Geopolitikk

Forenkling
Konkurranseskraft
Energi
Sikkerhet

Klima og miljø

Verden og EU i forandring – hva betyr dette for Norge?

Sektorovergripende politikk

Miljødirektoratet

Landbrukstilsynet

Forvaltningsstøtte/
forskning

Mattilsynet

Fiskeridirektoratet

Interessenter

Helsedirektoratet

EU-delegasjonen

A Vision for Agriculture and Food

February 2025

Shaping together an attractive farming and agri-food sector for future generations

The Commission introduces the **Vision for Agriculture and Food** to shape the future of farming and food in Europe.

Objectives:

- Recognise **agriculture and food** as **strategic sectors**
- Strengthen **competitiveness and attractiveness** of the sector
- Ensure long-term **growth, innovation, and societal benefits** (today, tomorrow, and by 2040)

Foundation:

- Built on the **Strategic Dialogue** and consultation with the **European Board for Agriculture and Food**
- Calls on **all stakeholders** to shape and implement key initiatives

New Approach:

- **Trust and dialogue** across the entire value chain (EU and globally)
- **Stronger engagement** with farmers, food chain operators, institutions, and civil society
- Addressing concerns and ideas at **local and regional levels**

Collaboration for the Future:

- Collective effort to **define the future of EU farming and agri-food**
- Ensuring a **resilient, innovative, and sustainable** sector

The priority areas

Attractiveness:
Making farming a viable and appealing career

Competitiveness:
Strengthening the sector's position in global markets

Future-proofing:
Embracing innovation and sustainability for long-term resilience

Connection:
Valuing food and fostering fair living and working conditions in rural areas.

VDL State of the union

- **Klima:** svært kort, men tydelig omtale. Klima- og miljømålsetninger må nås, også av sikkerhetsmessige og økonomiske grunner.
 - Grønn omstilling i industrien må premieres.
 - Stål.
 - Ellers **ingen nye klimatiltak lansert.**
- **Landbruk:** Forenklet landbruksstøtte (kommende langtidsbudsjett), rettferdig konkurranse og sikkerhetsgarantier i frihandelsavtalen med Mercosur-landene. Kommer: **«Kjøp europeisk mat»-kampanje. Ikke nevnt: Klima- og miljøkrav for landbrukssektoren.**
- **Europa må innta en lederrolle på forskning og global helse.**

Det nåværende langtidsbudsjettet til EU beløper seg til snaut 1200 milliarder euro, men Kommisjonen ønsker omkring 1760 milliarder euro for den neste sjuårsperioden.

EUs nye landbrukspolitikk foreslås kraftig endret

- **I EUs langtidsprogram for 2028 – 34 foreslås landbruk som del av et større fond sammen med distriktpolitikk, fiskeri, sikkerhet og beredskap. Medlemslandenes prioriteringer mellom disse sektorene vil dermed ha stor betydning for hvilken økonomisk støtte bøndene får i de enkelte medlemsland.**
- **Kommisjonen ønsker mer målretting av de landbrukspolitiske virkemidlene. Støtte til store bruk foreslås avkortet, og mindre bruk skal få økt økonomisk støtte.**
- **Støtten til unge bønder prioriteres opp. Om dette er nok til å få flere bruksovertakelser før 40 år er usikkert.**
- **Den grønne omstillingen vil fortsette, men kravene til endringer i jordbruket og skogbruket er mindre detaljerte enn før. Utviklingen vil være avhengig av nasjonale prioriteringer.**
- **Langtidsbudsjettet og landbrukspolitikken vil bli drøftet i Rådet og Parlamentet framover. Trolig må det til en rekke endringer før ny politikk blir iverksatt for perioden 2028 – 34.**

Europakommisjonens arbeidsprogram for 2026: Europas uavhengighetstime

- bærekraftig vekst og konkurranseevne,
- en ny æra for europeisk forsvar og sikkerhet,
- støtte mennesker og styrke Europas sosiale modell,
- opprettholde vår livskvalitet: matsikkerhet, vann og natur,
- opprettholde demokratiet, rettsvern, og beskytte våre verdier,
- et globalt Europa, og
- forberede Europa på morgendagen .

Forenkling er fremdeles høyt prioritert.

Arbeidsprogrammet foreslår å **kutte 25 lovforslag** som (noen foreslått så lang tilbake som 2013 og ennå ikke vedtatt, mens andre er fra nyere tid).

Arbeidsprogrammet er også ledsaget av en egen **rapport om [forenkling](#)**.

**Sikre matforsyninger og sunne økosystemer
avgjørende for Europa.**

**Styrke konkurransekraften til bøndene og
matkjeden, støtte distriktene, forenkling av
regelverket i landbruket.**

Nye initiativer

European Innovation Act (legislative, Articles 114, 173 and 182 TFEU, Q1 2026)

European Research Area Act (legislative, Article 182 TFEU, Q3 2026)

European Biotech Act II (legislative, Article 114 TFEU, Q3 2026)

Quantum Act (legislative, Articles 173, 180 and 184 TFEU, Q2 2026)

Circular Economy Act (legislative, Article 114 TFEU, Q3 2026)

Implementering av streatgien for vannrobusthet med en digital handlingsplan og en vannrobusthetplattform

Evalueringer og helsekontroll (av regelverk)

Evaluation of the fertilising products Regulation	Q3 2026
Evaluation of the European Food Safety Authority	Q2 2026
Evaluation of the biocidal products Regulation	Q4 2026
Evaluation of the animal health Regulation	Q2 2026

Aktuelle temaer

- Dyrehelse + plantehelse + dyrevelferd
- Plantevernmidler/biocider
- Matsvinn
- GMO – Nye genteknikker for planter
- Klima- og miljø
- Bærekraftige matsystemer
- Sirkulærøkonomi
- AMR
- Æn-helse
- Fôr
- Bioterrorisme

Beredskap

Modernisering av dyrevelferdsregelverket for visse produksjonsdyr

- Modernisere og harmonisere regelverket for å sikre høy dyrevelferd og like konkurransevilkår i det indre markedet.
- Fase ut bruk av bur med realistiske overgangsperioder og tekniske krav til alternative driftsformer.
- Innføre velferdsindikatorer og digitale verktøy for overvåking og bedre håndheving.
- Vurdere **krav til importerte produkter** slik at de møter tilsvarende dyrevelferdsstandarder.
- Eventuelt forby praksisen med avliving av hanekyllinger.

Forenkling: mat- og fôrtrygghetsreguleringene

- **Plantevernmidler:** Det pekes på at bønder blir stående med få eller ingen alternativer når gamle plantevernmidler mister godkjenning, mens tunge godkjenningsprosesser gjør at nye midler kommer raskt nok på markedet. Kommisjonen ønsker å fremskynde prosessen og planlegger også å forbedre klarheten i terminologi og overgangsregler knyttet til grenseverdier for rester.
- **Droner:** Planene omfatter også å gjøre det enklere å bruke droner til å spre plantevernmidler, med håp om økt presisjon og bedre beskyttelse av menneskers helse.
- **Kugalskap (BSE):** forenkling av rammeverket for overvåking og risikohåndtering av BSE.
- **Fôrtilsetninger:** Kommisjonen ønsker å redusere kostnadene for etterlevelse av reglene ved å gjøre det enklere å endre og fornye eksisterende autorisasjoner.
- **Planteforsendelser:** Kommisjonen ønsker mer fleksibilitet i offisielle kontroller av planteforsendelser ved grensekontrollstasjoner,-
- **GMO:** Presisering knyttet til den rettslige statusen til fermenteringsprodukter fremstilt ved bruk av genmodifiserte mikroorganismer.

Et samfunnsløft for bærekraftig fôr

Bærekraftige matsystemer - EU

- Mat- og fôrtrygghet
- Mat- og fôrmerking/utbydelse av mat og fôr
- Folkehelse og ernæring
- Dyrehelse og dyrvelferd
- Mat/fôr produksjon og internasjonale relasjoner
- Nye teknologier, inkludert bioteknologi og NGT
- Beskyttelse av avlinger, plantebeskyttende produkter og resttoffer (f.eks. plantevernmidler)
- Markedsføring av frø og planteformeringsmaterialer.

Bærekraftige matsystemer inkluderer: helse – ernæring – markedsføring – miljø/klima/landbruk – agronomi – fiskerier – akvakultur – samfunnsvitenskap – transformasjon og finansielle deler av matsystemene.

Norges delegasjon
til den europeiske union